

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om erstatning for atomskader (nukleare skader)

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 50 B) findes i tidenden sp. 4151 og 7434).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 148 stemmer.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af tinglysningslov, konkurslov m. v. (Bekæmpelse af skadelig økonomisk virksomhed m. v.).

Anden behandling af lovforslaget (nr. 156 B) findes i tidenden sp. 7436).

Der var stillet følgende ændringsforslag:

Af *Hanne Reintoft* (DKP), *Fuglsang* (DKP), *Kaj Hansen* (DKP), *Knud Jespersen* (DKP), *Freddy Madsen* (DKP) og *Ib Nørnlund* (DKP):

Til § 5.

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer: „01. I § 144 indsættes som nyt stk. 3:

„Stk. 5. Enhver judiciel myndighed undrages Det danske Advokatsamfund og dets organer.

Påtale af advokaters pligtstridige forhold henlægges til statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet, og sagerne påkendes af de ordinære domstole.“

2) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

„02. I § 723 indsættes som nyt stk. 3:

„Stk. 3. Såfremt statsadvokaten beslutter undladelse af offentlig påtale i nogen straffesag, skal det stå enhver myndig borger, der anser sig krænkede ved den pågældende handling, frit for i den borgerligere retsplejes former at påtale gerningen med påstand om straf.“

Bemærkninger.

Den „bagmandsvirksomhed“, der angiveligt skal rammes ved det af regeringen fremsatte lovforslag, adskiller sig ikke principielt fra tolereret forretningsvirksomhed. Denne er så rigt varieret, så forandrende sig efter tid, sted og øjeblikkelige forudsætninger, der er under stadig udvikling og forandring, at det må anses for umuligt at komme den til livs gennem en snæver definition af de i betragtning kommende handlingstyper.

Enhvert forsøg herpå og således også regeringsforslaget vil komme til kort over for forretningslivets tilpasningsevne og vil blot tvinge til effektivisering og forfinelse af dets metoder, der med lethed vil umuliggøre retsforfølgning af den asociale økonomiske virksomhed. Hvad der er afgørende for, at den oprettede statsadvokatur for særlig økonomisk kriminalitet kan få effekt, er to væsentligheder:

- 1) at der stilles en generelt udformet straffelovsbestemmelse til dens rådighed, og
- 2) at det i retsplejelovens § 723 forankrede opportunitetsprincip, der uundgåeligt kompromitterer strafferetsplejen, forlades.

Straffelovrådets betænkelighed ved en lovregel, der ikke indeholder en højere grad af præcision i beskrivelse af straffbare handlingstyper end den, der ligger i den foreslåede formulering af tilføjelse til straffelovens § 279, kan afvises. Der findes i dansk straffelovgivning talrige handlingsbeskrivelser, der ikke er og ikke kan være på en gang udtømmende og samtidig snævre, entydige og præcise. Således er den nuværende for-

mulering af straffelovens § 279 så omfattende, at størstedelen af al kapitalistisk forretningsvirksomhed omfattes af den.

Afgrænsningen mellem legal handel og strafbart bedrageri drages ikke af straffelovens § 279, men af anklagemyndighedens praktisering af det i retsplejelovens § 723 nedlagte opportunitetsprincip.

Dette princip, der placerer strafferetsplejens tyngdepunkt i anklagemyndigheden og ikke hos domstolene, er snarere end manglen på dertil sigtende straffelovsbestemmelser årsagen til, at den asociale økonomiske virksomhed ikke kan bekæmpes ved kriminalisering.

Et bureaukratisk opportunitetsprincip, der bygger på tillid til personer og ikke på åben og offentlig kontrol, er dømt til korrumpering.

Det er nødvendigt, hvis straffelovens bestemmelser om økonomisk kriminalitet skal få effekt, at bryde med den nuværende vilkårlighed, og derfor foreslås den formulerede tilføjelse til retsplejelovens § 723, der indfører en subsidiær privat påtalebeføjelse.

Forslagsstillerne opfatter de af regeringen foreslåede ændringer af borgerlig straffelov, aftalelov, tinglysnings m. v. for tiltrædelige, men utilstrækkelige og stiller derfor de ovennævnte ændringsforslag.

Da lovforslaget imidlertid ifølge betænkningen af et flertal er foreslået delt, således at ændringsforslagene til borgerlig straffelov og aftaleloven på ny henvises til behandling i retsudvalget, vil forslagsstillerne senere fremsætte ændringsforslag til disse love i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Hvis ændringsforslagene bliver vedtaget, vil der ved lovforslagets tredje behandling blive stillet de nødvendige ændringsforslag, indeholdende de fornødne konsekvensændringer.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Hanne Reintoft (DKP):

Vi stillede til anden behandling to ændringsforslag, som vi syntes var meget afgørende for, om denne bagmandslovgivning virkelig skulle få nogen effekt. De er led i et større sæt ændringsforslag, som vi vil fort-

sætte med, når den øvrige del af denne lovgivning skal til behandling til september eller oktober.

Ved anden behandling fremgik det tydeligt af debatten, at man ikke havde haft tid til at se på vores ændringsforslag, hvilket vi som sagt beklagede, men vi indvilligede så i at trække dem til tredje behandling, så de kunne blive grundigt behandlet. Efter i øvrigt elskværdig udvalgsbehandling i retsudvalget var der stadig væk den opfattelse, at man ikke kunne nå at se på dem, og det blev diskuteret, om vi skulle udsætte dem til efteråret. Men efter moden overvejelse mener vi, at hele denne lovgivning er så dårlig, at vi synes, vi er nødt til at have vores ændringsforslag til afstemning, så der i hvert fald er et alternativ til det, der er fremlagt af ministeren.

Med hensyn til selve ændringsforslagene skal jeg i øvrigt henvise til vores meget grundige bemærkninger.

Ved førstebehandlingen sagde jeg meget klart, at vi fandt dette lovforslag utilstrækkeligt, vi betragtede det nærmest som en narresut over for befolkningen og var vel i og for sig mest stemt for, at det var så ringe, at vi ikke kunne give det vores stemmer. På den anden side er det jo netop kommunisternes ønske, at vi får en stærk og god lovgivning mod den økonomiske kriminalitet i vores samfund, og vi ønsker ingenlunde her i tinget at støtte folk, der gør sig til talsmænd for, at man ganske frit skal kunne lave økonomisk kriminalitet uden indgreb fra samfundets side.

Vi vil derfor støtte lovforslaget, men med meget dyb beklagelse over, at justitsministeren, med de særdeles gode erfaringer man har fra arbejdet, og udtalelserne fra den ekspertise, der foreligger, ikke har turdet og villet komme med noget mere effektivt og gennemgribende.

Gudme (RV):

Jeg tror, at samtlige øvrige partier i retsudvalget beklager det standpunkt, som kommunisterne har valgt at tage, nemlig at opretholde de to ændringsforslag her ved tredje behandling.

Forholdet er det, at udvalget i går eftermiddags havde lejlighed til at drøfte ændringsforslagene ganske summarisk, og fru Hanne Reintoft var indkaldt til mødet. Jeg

[Gudme.]

skal ikke sige, der var stemning for forslagene, men der var i hvert fald stemning for at drøfte den problematik, der er knyttet til disse to ændringsforslag. Men samtidig var der almindelig enighed om, at der ikke var skygge af mulighed for at få en realistisk forhandling her en tirsdag eftermiddag, hvor vi skulle ned og stemme om disse forslag onsdag.

Derfor blev der fra de øvrige partier i udvalget over for fru Hanne Reintoft givet udtryk for, at selv om retsplejeloven sådan set er ude af billedet formelt, med den afstemning der foretages nu, er der stadig mulighed for, når vi til efteråret skal gå videre med de bagmandsbestemmelser, som er indeholdt i straffeloven og aftaleloven, at genoptage drøftelsen om advokaternes selvdomme og om statsadvokatens adgang til at fratage tiltale. Derfor henstillede vi fra udvalgets side til fru Hanne Reintoft, at man tog ændringsforslagene tilbage i dag, sådan at vi kunne få denne grundigere realitetsdrøftelse og indhente udtalelser til efteråret.

Det får vi under alle omstændigheder, også selv om ændringsforslagene ikke bliver taget tilbage, men konsekvensen bliver jo desværre den lidt dumme i dag, at vi må opfordre til, at man stemmer imod de to ændringsforslag, altså afviser dem, og så må vi jo siden se på dem, men jeg synes sådan set, at de havde fortjent en bedre skæbne derved, at de var blevet taget tilbage. Det er ligesom lidt bedre vilkår for sådanne ændringsforslag, når de nu kommer igen til efteråret, at vi ikke har startet med at stemme dem ned.

Men, all right, når man altså vælger at opretholde disse ændringsforslag, må jeg på de øvrige partiers vegne anbefale, at vi afviser dem i dag, at vi stemmer imod dem; forslagene skal alligevel behandles til efteråret; derfor garanterer de øvrige medlemmer af retsudvalget.

Poul Dam (SF):

Vi havde håbet, at den drøftelse, vi havde i retsudvalget, ville have ført til, at disse ændringsforslag var taget tilbage, fordi det er rigtigt, som det er blevet sagt, at vi ikke har været i stand til at gennemarbejde disse

meget udviklede spørgsmål på tilfredsstillende måde.

I modsætning til hr. Gudme vil jeg alligevel anbefale, at man stemmer for ændringsforslagene. Jeg gør det, vel vidende at de ikke bliver vedtaget, og jeg gør det i håb om, at de, når de formodentlig bliver forkastet, kommer frem igen i næste samling, for der er tale om vigtige spørgsmål, som man må tage alvorligt fat på.

Lindholt (FP):

Som jeg sagde i går, var vi i det hele i fremskridtspartiet enige i det ændringsforslag, som er stillet af kommunisterne med hensyn til advokaternes selvdomme. Dermed hører enigheden op. Det andet ændringsforslag vil vi ikke kunne tiltræde, og jeg havde hellere set, at udvalget havde brugt sin tid på det kommunistiske forslag fremfor at bruge tiden på det ufuldkomne materiale, der forelå fra bagmandspolitiet. Vi vil selvfølgelig stemme imod det, der er kommet fra bagmandspolitiet, også i henseende til tinglysningsloven, og jeg har nærmere begrundet hvorfor.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg synes, at jeg efter hr. Gudmes indlæg lige må sige, at vi selvfølgelig betragter dette som så vigtig en sag, at vi gerne vil have den sagligt drøftet, og derfor var det da også en fornuftig henstilling fra retsudvalget. Men når vi må afslå at følge den, er det, fordi vi i denne sæson har oplevet, at lige meget om vi stiller vores forslag inden for de fastsatte frister, og lige meget hvor sagligt de er begrundet, vil man ikke fremme dem ved anden og tredje behandling. Det ene saglige forslag efter det andet har vi set lide den skæbne i udvalgene, og derfor mener vi altså, tinget er nødt til at tage stilling til disse vigtige ændringsforslag i dag.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg skal ikke sige så mange ord om det ændringsforslag, der vedrører spørgsmålet om Advokatsamfundets myndighed, men blot gøre opmærksom på, at hele spørgsmålet om advokaternes selvdomme behandles i et udvalg, som er nedsat for kort tid siden, og at man således til efteråret, når retsud-

[Justitsministeren.]

valget vil diskutere det, forhåbentlig får anledning til at komme med nogle oplysninger og give noget materiale, så man kan få en bredere vurdering af det.

Men jeg vil gerne med hensyn til det andet spørgsmål, nemlig adgangen til privat påtale i straffesager, understrege, at det kender vi jo i dag kun med hensyn til mindre betydende legemskrænkelser og nogle freds- og æreskrænkelser, altså mindre alvorlige forseelser, for hvilke straffen kun undtagelsesvis overstiger hæfte og — og det er vigtigt — hvor en politimæssig undersøgelse som oftest ikke er påkrævet. Jeg beder om, at man har dette i erindring og også har i erindring, at det, der er begrundelsen for ændringsforslaget, er, at det i høj grad bygger på en mistillid til anklagemyndighedens objektivitet, og det må jeg bestemt tage afstand fra. Derfor må jeg anbefale af stemme nej til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1 af *Hanne Reintoft m. fl.* (se foran) forkastedes med 107 stemmer mod 39; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 af *Hanne Reintoft m. fl.* (se foran) forkastedes med 132 stemmer mod 14; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 116 stemmer mod 31; 13 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1971-72.

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. LVIII) findes i tidenden sp. 7450).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 148 stemmer.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der vil nu blive givet finansministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Eneste behandling af indstilling fra udvalget for forretningsordenen angående folketings samtykke i henhold til grundlovens § 57. (Mogens Glistrup).

(Indstillingen (andre selvst. forsl. nr. LX) findes i tillæg B sp. 769 i betænkning fra udvalget for forretningsordenen).

Indstillingen sattes til forhandling.

Skytte (RV):

Grundlovens § 57, 1. pkt., bestemmer, at intet medlem af folketinget uden dettes samtykke kan tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre han er grebet på fersk gerning.

Med henvisning til denne grundlovsbestemmelse har justitsministeren i skrivelse af 21. maj d. å. anmodet om folketingets samtykke til, at der rejses tiltale mod folketingsmedlem Mogens Glistrup for overtrædelse af straffeloven, skattekontrolloven og kildeskatteloven. Med skrivelserne fulgte et omfattende skriftligt materiale fra anklagemyndigheden, hvoraf nærmere fremgår, hvad det er for forhold, der ønskes samtykke til at rejse tiltale for. Hele dette ma-